

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ ,

ΔΕΥΤΕΡΑ 25 ΚΑΙ ΤΡΙΤΗ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2010

ΖΑΠΠΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ

«ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ»

Κυρίες Υπουργοί, αγαπητοί συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι.

Σας ευχαριστώ όλους που είσαστε σήμερα εδώ στο Ζάππειο στην διήμερη συνάντηση για έναν ανοικτό διάλογο για τα προβλήματα και τις προοπτικές του αγροτικού τομέα της χώρας μας. Η παρουσία σας αυτή αποτελεί απόδειξη του ότι έχουμε περάσει σε μία νέα εποχή όπου οι πολιτικές αποφάσεις δεν είναι πλέον μονομερείς. Έχουμε περάσει σε μία νέα εποχή, όπου ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων και ολόκληρης της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία σχεδιασμού, αλλά και υλοποίησης της πολιτικής έχει γίνει ουσιαστικός.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να υπενθυμίσω και να επισημάνω ότι η πρωτοβουλία για αυτό το διάλογο, ούτε συσχετίζεται ούτε εμπλέκεται με τις άμεσες διεκδικήσεις αγροτών ή άλλων κοινωνικών ομάδων. Είναι μια σημαντική πρωτοβουλία που θέλει να συμβάλει στη διαμόρφωση μιας Στρατηγικής για όλο το πλέγμα που αφορά την αγροτική δραστηριότητα και τα τρόφιμα. Ένα κρίσιμο ζήτημα για το σύνολο των θεμάτων που συσχετίζονται με την αγροτική οικονομία και επομένως το παρόν και το μέλλον της αγροτιάς.

Έχουμε επομένως στόχο τη συμβολή των κοινωνικών φορέων και της Κοινωνίας των Πολιτών, στην οριοθέτηση συγκεκριμένων πολιτικών για να υποστηριχθεί μια ολοκληρωμένη στρατηγική για κάθε τομέα παραγωγής, στη συγκεκριμένη περίπτωση του Αγροτικού Τομέα, αλλά και για ένα διαφορετικό μοντέλο ανάπτυξης και παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας μας. Ως προς την αγροτική δραστηριότητα αυτή η ανασυγκρότηση είναι απολύτως αναγκαία γιατί είναι γνωστά σε όλους μας τα τεράστια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι έλληνες αγρότες και τα οποία συνεχώς επιδεινώνονται.

Είναι γνωστή όμως και η επιθυμία της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στην οποία ανήκει η πρωτοβουλία αυτής της εκδήλωσης, αλλά και του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, να αντιμετωπίσει τα προβλήματα αυτά μέσα από μία ανοικτή αλλά και με συνέχεια διαδικασία κοινωνικού διαλόγου και κοινωνικής διαβούλευσης.

Στην προσπάθεια αυτή η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ως ο κατ' εξοχήν θεσμός του κοινωνικού διαλόγου στη χώρα μας, συμμετέχει ενεργά και θα δώσει ό,τι το καλύτερο μπορεί σε όφελος των αγροτών, των καταναλωτών και της χώρας μας που βρίσκεται σε έντονη δοκιμασία λόγω των πολλών συσσωρευμένων, πολυσύνθετων και δισεπίλυτων προβλημάτων που αντιμετωπίζει.

Ελπίζω στο τέλος της αυριανής μέρας να φύγουμε όλοι περισσότερο αισιόδοξοι, παρά τα προβλήματα που σίγουρα θα εξακολουθούν να υφίστανται, καθώς όλοι μας θα έχουμε συμβάλει, από τη θέση του ο καθένας, στην διαμόρφωση κοινά αποδεκτών στρατηγικών και δράσεων μέσα από έναν ουσιαστικό διάλογο και από μία πραγματική διαδικασία κοινωνικής διαβούλευσης.

Κυρίες και Κύριοι,

Όλοι γνωρίζουμε ότι από τη σύσταση της χώρας μας η ελληνική οικονομία ήταν αγροτική οικονομία και βασίστηκε στην μικρή αγροτική εκμετάλλευση. Μεταπολεμικά οι δυσκολίες στην μετεξέλιξη της ελληνικής οικονομίας σε βιομηχανική οικονομία συγκράτησε μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού στην ελληνική ύπαιθρο και ένα πολύ υψηλό ποσοστό του εργατικού δυναμικού στον πρωτογενή τομέα. Την τελευταία εικοσαετία η παγκοσμιοποίηση, η άρση των περιορισμών και των δασμών στο διεθνές εμπόριο, και η εφαρμογή της ΚΑΠ άλλαξαν σημαντικά τις συνθήκες, ενώ εμείς δεν προσαρμοστήκαμε στα νέα δεδομένα και έτσι δημιουργήθηκαν μεγάλες δυσκολίες στην βιωσιμότητα του Αγροτικού Τομέα.

Αποτέλεσμα αυτού είναι η διαπίστωση ότι ο Αγροτικός τομέας βρίσκεται σε μία συνεχή πορεία συρρίκνωσης με το ποσοστό συμμετοχής του στο ΑΕΠ να περιορίζεται στο 3,2%. Η μείωση των τιμών πώλησης στα αγροτικά προϊόντα, σε συνδυασμό με τη συνεχή αύξηση του κόστους παραγωγής (πετρέλαιο, λιπάσματα, φυτοφάρμακα κ.α.) έχουν μειώσει σημαντικά το γεωργικό εισόδημα σε αντίθεση με ότι συμβαίνει στην Ε.Ε-27.

Το χαμηλό επίπεδο και η περαιτέρω συρρίκνωση του αγροτικού εισοδήματος, συνετέλεσε στην μείωση του αγροτικού πληθυσμού, και κυρίως στην χαμηλή συμμετοχή των νέων στις αγροτικές δραστηριότητες. Σήμερα οι απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα δεν ξεπερνούν το 11% του εργατικού δυναμικού, ενώ στη συντριπτική τους πλειοψηφία είναι αγρότες μεγάλης ηλικίας.

Στα προαναφερόμενα, αν θέλουμε να έχουμε μία ολοκληρωμένη εικόνα της κατάστασης που επικρατεί στον Αγροτικό Τομέα σήμερα, θα πρέπει να προστεθεί και η εκτίναξη στα ύψη του ελλείμματος του εμπορικού αγροτικού ισοζυγίου, το άνοιγμα της ψαλίδας μεταξύ τιμών παραγωγών και καταναλωτή και η μεγάλη εξάρτηση του αγροτικού εισοδήματος από τις κοινοτικές επιδοτήσεις.

Την περίοδο που διανύουμε, τα σημαντικότερα αγροτικά προϊόντα ή θα έχουν τεράστια μείωση της τιμής πώλησής τους, ή ακόμα χειρότερα θα μείνουν απούλητα στα χέρια των παραγωγών.

Αποτέλεσμα του σοβαρού προβλήματος που υπάρχει στο κύκλωμα διάθεσης-διακίνησης των αγροτικών προϊόντων και των ανύπαρκτων, μέχρι πρόσφατα τουλάχιστον ελέγχων από την πλευρά της πολιτείας, είναι οι περίφημες ελληνοποιήσεις των αγροτικών προϊόντων, που έχουν ως αποτέλεσμα ο Έλληνας καταναλωτής να καταναλώνει εισαγόμενα αγροτικά προϊόντα πληρώνοντας τα όμως ως ελληνικά.

Η σε μεγάλο βαθμό, χρεοκοπία των επιχειρηματικών προσπάθειών των συνεταιρισμών, οδήγησε στην κυριαρχία των εμπόρων στην αγορά αγροτικών προϊόντων, με αποτέλεσμα τη νόθευση του ανταγωνισμού και τη δημιουργία συνθηκών καρτέλ στην διακίνηση και εμπορία. Υπάρχουν αγροτικά και κτηνοτροφικά προϊόντα όπου οι χονδρέμποροι, ελέγχοντας απόλυτα την αγορά, πιέζουν για μειωμένες τιμές οι οποίες δεν καλύπτουν ούτε το κόστος παραγωγής. Από την κατάσταση αυτή ο καταναλωτής επιβαρύνεται υπέρμετρα, ενώ ο παραγωγός δεν μπορεί ούτε να καλύψει το κόστος του.

Τέλος, αν σε όλα αυτά προσθέσουμε και τα μόνιμα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής γεωργίας όπως την έλλειψη γεωργικής γης, το τεράστιο πρόβλημα της άρδευσης που επιδεινώνεται λόγω της ανομβρίας, του υδροφόρου ορίζοντα και της σπατάλης νερού, τις κλιματικές αλλαγές, τον μικρό και πολυτεμαχισμένο κλήρο, τις χαμηλές παροχές κοινωνικής ασφάλισης των αγροτών, τότε εύκολα καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι για την αγροτική μας οικονομία δεν υπάρχουν πλέον άλλα περιθώρια επιβίωσης αν δεν γίνουν, εδώ και τώρα, ριζικές ανατροπές.

Η λογική του να ακολουθήσουμε την πεπατημένη της αδράνειας και των μικροδιευθετήσεων χωρίς να διαμορφώσουμε νέο σύγχρονο και βιώσιμο παραγωγικό μοντέλο, έχει οριστικά χρεοκοπήσει.

Το γεγονός ότι η ελληνική γεωργία και κτηνοτροφία βρίσκεται σε ένα τόσο κρίσιμο σημείο, συνεπάγεται εκτός των άλλων και σοβαρές επιπτώσεις στην ελληνική ύπαιθρο που αντιμετωπίζει αυξημένο κίνδυνο ερημοποίησης εξαιτίας της έλλειψης απασχόλησης. Και αυτό για μία χώρα όπως η Ελλάδα με τις δικές της ιδιαίτερες δομές, σημαίνει διάλυση της κοινωνικής συνοχής και αφανισμό εκατοντάδων τοπικών κοινωνιών.

Κυρίες και κύριοι,

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει μια πραγματικότητα ότι στο σημερινό δυσμενές πλαίσιο, ιδίως μετά τις διαφαινόμενες προθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αφήσει στην τύχη του τον αγροτικό τομέα από το 2013 και μετά, χρειάζεται επανεξέταση του συνόλου της ελληνικής αγροτικής πολιτικής και ριζική αναθεώρηση των προτεραιοτήτων και των στόχων της, ώστε η ελληνική γεωργία και κτηνοτροφία να μπορέσουν να μετεξελιχθούν σε δραστηριότητες με βιώσιμο εισόδημα για τους Έλληνες αγρότες.

Το χτύπημα των καρτέλ και η δραστηριοποίηση των ελεγκτικών αρχών για την εξυγίανση του κυκλώματος διακίνησης των γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, είναι ένα πρώτο βήμα που θα μπορέσει να πείσει όλες τις πλευρές ότι κάτι αλλάζει στην αγορά και στη λειτουργία του δημόσιου τομέα.

Όσον αφορά την αγροτική παραγωγή, αυτή οφείλει να προσανατολιστεί στην προσφορά ποιοτικών προϊόντων, η παραγωγή των οποίων θα βασίζεται στη διατήρηση και ανανέωση των φυσικών πόρων. Για να συμβεί αυτό, είναι αναγκαίο οι πολιτικές στήριξης της επιχειρηματικότητας στον Αγροτικό Τομέα να εγκαταλείψουν τη λογική της

επιχορήγησης μεμονωμένων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, που αφορούν ένα περιορισμένο αριθμό αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Χρειάζεται αντίθετα να ενισχυθεί η χρηματοδότηση εκείνων των αγροτών και ιδιαίτερα των νέων οι οποίοι υιοθετούν καινοτόμες τεχνολογίες και μεθόδους παραγωγής.

Απαιτείται επίσης η κατάλληλη εκπαίδευση και κατάρτιση των αγροτών, η ενίσχυση των αγροτικών υποδομών, η περαιτέρω ανάπτυξη της αγροτικής έρευνας και η δημιουργία δομών στήριξης και πληροφόρησης που μπορούν να προσφέρουν λύσεις για όλα τα στάδια της αλυσίδας παραγωγής, από την καλλιέργεια, ως την πώληση των προϊόντων στη διεθνή αγορά.

Απαιτείται τέλος η ανασυγκρότηση του αγροτοσυνεταιριστικού κινήματος και της επιχειρηματικής του δραστηριοποίησης. Η πελατειακή λογική που ανακυκλώνει κατεστημένες και αδιέξοδες αντιλήψεις, δεν μπορεί να έχει θέση σε αυτό. Είναι ανάγκη επομένως, να υπάρξει ένα υγιές και ισχυρό αγροτοσυνεταιριστικό κίνημα που θα συμβάλει στην αύξηση του αγροτικού εισοδήματος και σε προσιτές τιμές για τους καταναλωτές.

Προτάσεις και λύσεις υπάρχουν. Πρέπει όμως να εφαρμοστούν άμεσα γιατί ήδη είναι πολύ αργά.

Κεντρικό στόχο της σημερινής συζήτησης, η οποία προετοιμάστηκε από δεκάδες εκπροσώπους φορέων που συμμετείχαν, χωρίς αποκλεισμούς και σκοπιμότητες, στις εννέα επιτροπές αυτού του διαλόγου, θα πρέπει να αποτελέσει η αναζήτηση αυτών των προτάσεων και η επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής συναίνεσης γύρω από τα σημαντικά ζητήματα που απασχολούν τον ελληνικό αγροτικό τομέα και τους αγρότες μας.

Ευχαριστώ όλες και όλους όσους εργάστηκαν για την προετοιμασία και επιτρέψτε μου να ζητήσω μέσα από τις εργασίες μας να ολοκληρώσουμε τις προτάσεις μας για :

- Τις θέσεις με τις οποίες η χώρα μας θα παρέμβει στα ζητήματα της ΚΑΠ

- Τα διαρθρωτικά προγράμματα «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ» 2007-2013
- Τον τομέα εισροών της αγροτικής παραγωγής
- Την αγορά τροφίμων και το πώς η λειτουργία της διασφαλίζει ποιοτικά και ποσοτικά μεγέθη σε όφελος των παραγωγών και των καταναλωτών
- Για το πώς οργανώνεται η παραγωγή και τι παρεμβατικές πολιτικές χρειάζονται για τη εξυγίανση της λειτουργίας των αγορών
- Για μια ολοκληρωμένη πολιτική που θα επιλύει όλα τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με τη διαχείριση της Αγροτικής γης
- Για το ποιο είναι το περιεχόμενο του έργου του ΕΛΓΑ και πώς υποστηρίζει τους αγρότες χωρίς σκοπιμότητες και πελατειακές αντιλήψεις
- Για ένα αγροτοσυνδικαλιστικό και αγροτοσυνεταιριστικό κίνημα, απαλλαγμένο από τα βάρη στρεβλώσεων και κακολειτουργιών που θα συσπειρώνει εκ νέου το σύνολο της Αγροτικής δραστηριότητας
- Τέλος, αλλά όχι τελευταίο, το πώς άμεσα θα έχουμε άρτιο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης αλλά και επαγγελματικής κατοχύρωσης των αγροτών.

Στην κατεύθυνση αυτή ο διάλογος και η συνεννόηση είναι απαραίτητο στοιχείο αν θέλουμε να συνεχίσουμε να μιλάμε για ελληνική γεωργία και για ελληνική κτηνοτροφία, οι οποίες θα υποστηρίζονται μέσα από ένα καλά σχεδιασμένο πλαίσιο πολιτικής και θα δίνουν τα επιθυμητά αποτελέσματα σε όσους εργάζονται στον τομέα αυτό, αλλά και στο κοινωνικό σύνολο.

Ας εργαστούμε λοιπόν για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Σας ευχαριστώ πολύ

